

до Спеціалізованої вченої ради Д 58.082.03
Західноукраїнського національного університету
Міністерства освіти і науки України

ВІДГУК

офіційного опонента **Сагайдака Михайла Петровича**

доктора економічних наук, професора,

в.о. завідувача кафедри менеджменту

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

на дисертаційну роботу **Крисоватого Ігоря Андрійовича**

на тему «Інноваційні парки як фінансово-промисловий феномен урбаністики в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із науковими темами, програмами, планами

Підвищення інноваційності українських підприємств в нинішніх умовах вимагає активізації розвитку інноваційних парків, які сприятимуть міжсуб'єктній співпраці в сфері створення і комерціалізації інновацій, які вистають основою забезпечення економічного зростання в умовах виходу з кризових станів. Вирішення проблем пожвавлення інноваційної активності шляхом створення інноваційних парків вимагає розбудови міських інноваційних просторів як місць їхньої локалізації, що робить їх суб'єктами сучасної урбаністики. У цьому контексті, пріоритетне значення повинна мати розробка та реалізація інноваційної політики, націленої на покращення інституційного сприяння інноваційному розвитку міст та бізнесового середовища. Для ефективної інтеграції інноваційних парків в урбаністику потрібне формування теоретичних аспектів розбудови їх фінансово-промислового феномену та методологічних підходів оцінювання ефективності функціонування. Такі твердження є обґрунтуванням теми дослідження, Крисоватого Ігоря Андрійовича «Інноваційні парки як фінансово-промисловий феномен урбаністики в Україні».

Дисертаційна робота виконана відповідно до планів науково-дослідних робіт Західноукраїнського національного університету в межах держбюджетного прикладного дослідження «Інформаційно-комунікаційні технології для підвищення продуктивності та залученості людського капіталу в

агросфері» (державний реєстраційний номер 0125U000008), а також за низки тем прикладного характеру, зокрема: «Управління конкурентоспроможністю в підприємстві» (державний реєстраційний номер 0123U103460), «Підвищення конкурентоспроможності підприємництва: цифровізація та інноваційні зміни» (державний реєстраційний номер 0123U104123), «Підвищення ефективності інноваційних складових компанії: глобалізація, цифровізація, трансформаційні зміни» (державний реєстраційний номер 0124U000415), «Формування інноваційної екосистеми підприємництва в умовах цифрової економіки» (державний реєстраційний номер 0124U003292), «Стимулювання інноваційної діяльності підприємства: фінансовий та цифровий аспекти» (державний реєстраційний номер 0124U003666), «Інноваційне підприємництво та забезпечення гармонійного розвитку економіки України» (державний реєстраційний номер 0122U000925).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки і рекомендації, представлені у дисертації є логічними, взаємопов'язаними та достатньо обґрунтованими. Для проведення дослідження автором використано загальнонаукові, філософські й економічні методи дослідження, зокрема теоретичного узагальнення і ретроспективного аналізу, аналізу та синтезу, статистичного аналізу, кореляційно-регресійного аналізу, моделювання, аналізу чутливості, графічного, абстрактно-логічного та інших методів. Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти, методично-інструктивні матеріали, дані Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій, Державної служби статистики України та Республіки Польща, Європейської комісії, Міжнародної асоціації наукових парків (IASP), ООН, наукові праці українських і зарубіжних вчених з висвітлення теорій інновацій та урбаністики, концепції та звітність інноваційних парків.

Дотримання етики цитувань, коректності посилань на опрацьовані літературні джерела у дисертаційній роботі дозволяє виділити власні наукові напрацювання автора, а проаналізовані статистичні дані щодо інноваційної активності підприємств, функціонування українських інноваційних парків дозволило з високим ступенем достовірності побудувати математичні моделі та обґрунтувати висновки.

У дисертації на основі проведеного критичного аналізу подано теоретико-методологічні та прикладні положення щодо функціонування інноваційних парків як фінансово-промислового феномену сучасної урбаністики. Заслуговує

на увагу логічне структурування п'яти розділів роботи та етапів вирішення поставлених завдань. У першому розділі досліджено феноменологію інноваційних парків в науковому ландшафті сучасної урбаністики; у другому розділі вивчено теоретико-прикладні аспекти урбаністики в парадигмі сталого розвитку; у третьому розділі розроблено методологічний базис оцінювання впливу інноваційних парків на урбаністику; у четвертому розділі обґрунтовано пріоритетні напрями розвитку інноваційних парків як платформи інноваційного зростання; у п'ятому розділі обґрунтована синергія нової урбаністики та інноваційних парків в парадигмі сталої урбанізації.

Заслуговує на увагу розширення термінологічного апарату дослідження, зокрема понять «інноваційного парку» як інтеграційного утворення підприємницького типу, що формує інституційну платформу міжсуб'єктної співпраці для забезпечення модернізації інноваційної інфраструктури, комерціалізації результатів наукових досліджень, цифровізації та екологічно-збалансованого розвитку, яка, пожвавлюючи інноваційну активність підприємств, позитивно впливає на урбаністику (розділ 1, с. 40); «урбаністики» як систематичних просторово-часових процесів реалізації концепції сталого розвитку міст в економічній, екологічній та соціальній перспективах, які формують можливості для забезпечення зайнятості, цифровізації та інвестиційної привабливості на основі підвищення інноваційної спроможності в контексті їхньої трансформації у центри локальних інноваційних екосистем» (розділ 2, с. 154); «урбаністичного капіталу» як генерованого функціонуванням інноваційних парків ресурсу сталої урбанізації, який, формуючи інноваційну спроможність міста, сприяє функціонуванню інноваційних парків, що забезпечує усунення/скорочення «інноваційного розриву» в розвитку міст та пожвавлення інноваційної активності підприємств (розділ 5, рис. 5.2, с. 355). Це дозволило вибудувати авторський підхід до розуміння фінансово-промислового феномену інноваційних парків в урбаністиці.

В основі обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, автором покладено власно розроблену концептуальну модель функціонування інноваційних парків в урбаністиці, (с. 55), що пояснює їх інтеграцію в урбаністику. Для обґрунтування класифікації інноваційних паркових утворень та надання суб'єктності інноваційним паркам доповнено перелік їхніх функцій (рис. 1.3, с. 60), що удосконалює чинне в Україні правове поле їх функціонування. Здобувачем, в межах проведеного ретроспективного аналізу генези концепції інноваційних паркових утворень (п.1.3, с. 65–79) обґрунтовано доцільність виокремлення четвертої стадії розвитку (рис. 1.5, с. 70), яку започатковують інноваційні парки в умовах становлення Індустрії 5.0.

У дисертації розширено методологічний базис оцінювання ефективності функціонування інноваційних парків в межах двох рівнів: по-перше, удосконалено методичні підходи в оцінюванні ефективності функціонування інноваційних парків як окремих суб'єктів господарювання через удосконалення інструментарію, систематизовані критерії (табл., с. 95), показники і методики їхнього розрахунку (табл. 1.5, с. 97), що дало змогу забезпечити універсальність її застосування в межах різнорівневих інноваційних екосистем; по-друге, розроблено науково-методологічне забезпечення оцінювання ефектів урбаністики, яке враховує вплив інноваційних парків (с.234–23), визначає ключовим індикатором «інноваційний статус міста» (табл. 3.6, с. 246), оцінним критерієм – «максимізацію кількості інноваційно активних підприємств» (с. 248), що дозволило виміряти величину ефекту з подальшою можливістю підтвердження факту усунення/скорочення інноваційних розривів у розвитку міст на основі пожвавлення інноваційної активності підприємств.

Аналітичну частину дослідження формують результати: динаміки наукомісткості ВВП України у 2014–2024 рр. (рис. 3.11, с. 240), що дозволило обґрунтувати доцільність її підвищення, зокрема за рахунок вищої віддачі від освоєння фінансових коштів, спрямованих у сферу наукових і прикладних досліджень, зокрема і через діяльність інноваційних парків; моніторингу стану і динаміки інноваційних паркових утворень в Україні (рис. 3.7; рис. 3.8, рис. 3.9, рис. 3.10, с. 219, 222, 226, 227); проведеного SWOT-аналіз інноваційних парків (табл. 3.3, с. 228; Додаток Д 5.1, Д 5.2, Д 6.1, Д 6.2, с.525, 526, 527, 528), який дозволив підтвердити високу інвестиційну привабливість, диверсифікацію джерел фінансування (табл. 3.4, с. 229), високу дохідність діючих в Україні такого роду суб'єктів, що дозволило обґрунтувати їхній фінансовий феномен; моделювання розвитку інноваційного підприємництва шляхом застосування адаптованих множинних регресійних моделей, які враховують застосування багатовимірного аналізу головних компонент для агрегування фінансової, інфраструктурної, технологічної та екологічної перспектив функціонування інноваційних парків (табл. 4.2, с. 309), що дало змогу обґрунтувати доцільність створення інноваційних парків; моделювання резервів пожвавлення інноваційної активності підприємств (табл. 5.1, с. 367) з включенням лагових ефектів, згенерованих підвищенням інноваційної спроможності міста, що дало змогу обґрунтувати розвиток інноваційного підприємництва та перспективи прогнозування динаміки кількості інноваційно-активних підприємств, забезпеченої функціонуванням інноваційних парків;

Прикладне значення мають пропозиції автора щодо формування таксономії інноваційного простору (рис. 4.1, с. 268), що дозволить покращити архітектуру механізму зовнішнього середовища функціонування

інноваційних парків в Україні; проектування організаційної структури управління інноваційними парками (рис. 4.2, с. 276); структуризація портфеля послуг інноваційних парків, що дозволить забезпечувати ефективність діяльності; алгоритм селекції проєктів інноваційних парків, який передбачає інтеграцію цифрових фінансових технологій та інструментів у сфери фінансового, технологічного та організаційного забезпечення (рис. 4.14, с. 339), що дало змогу сформулювати пріоритетність проєктів, які забезпечують фінансову перспективу інноваційних парків; інтерактивна модель інтеграції інноваційного парку як комплексного механізму імплементації результатів інноваційної діяльності в систему «розумного» міста (рис. 5.4, с. 390), що формує потенціал «розумного» зростання в сучасній урбаністиці.

Зміст реферату ідентичний основним положенням дисертації.

Достовірність результатів дослідження

На основі вивчення змісту дисертації, автореферату та публікацій Крисоватого І. А. можна стверджувати про достатній рівень достовірності основних положень і висновків дисертації.

Дисертаційна робота написана за логічним планом, підпорядкованим досягненню поставленої мети та виконанню завдань дослідження. Результати наукових досліджень свідчать про вирішення автором поставлених у дисертації завдань, досягнення визначеної мети роботи.

Достовірність представлених у дисертації науково-методологічних положень і практичних висновків підтверджується опрацьованим значним масивом праць українських і зарубіжних науковців, даних органів статистики, звітів інноваційних парків тощо.

Використання широкого спектру загальнонаукових та специфічних методів дослідження (теоретичного узагальнення, ретроспективного аналізу, статистичного аналізу, кореляційно-регресійного аналізу, графічного, аналізу та синтезу, абстрактно-логічного) також підтверджує достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у роботі.

Результати дослідження є достатньо обґрунтованими з огляду на їх теоретичний рівень, реальність використаної інформаційної бази, а також тому, що вони: 1) пройшли апробацію шляхом оприлюднення на 23 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях; це знайшло відображення у 24 публікаціях, що додатково відображають наукові результати дисертації (з них 2 матеріалів конференцій у виданнях, які індексуються у базі даних Scopus); 2) опубліковані у 59 наукових роботах (11 у співавторстві), у тому числі 35 наукових публікаціях, які відображають основні наукові результати, в тому числі 8 статей у наукових періодичних виданнях, які індексуються у базах

даних Scopus та Web of Science (в тому числі 3 статті у виданнях з кuartилем Q₃), 26 статей у наукових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 3) використані у практичній роботі інноваційних та наукових парків, органів державної влади та місцевого самоврядування, державних підприємств, громадських організацій, а також використані у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету та Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, що підтверджено відповідними довідками про впровадження.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх загальнонаціональне значення

Наукову новизну мають такі одержані автором результати дослідження:

вперше:

- розроблено концептуальну модель функціонування інноваційного парку в урбаністиці, яка охоплює цільову, функціональну й методологічну підсистеми з відповідним інституційним базисом регіональних / муніципальних інноваційних екосистем, оцінними критеріями, індикаторами та показниками, обґрунтуванням перспектив формування урбаністичного капіталу, екосистемою стартапів, моделями інтерактивної взаємодії, спрямованої на підвищення інноваційності, що сприятиме модернізації урбаністики в Україні та розвитку інноваційного підприємництва;

- розроблено науково-методологічне забезпечення оцінювання ефектів урбаністики, яке враховує вплив інноваційних парків, визначає ключовим індикатором «інноваційний статус міста», оцінним критерієм – «максимізацію кількості інноваційно активних підприємств», що дозволило виміряти величину ефекту з подальшою можливістю підтвердження факту усунення/скорочення інноваційних розривів у розвитку міст на основі поживавлення інноваційної активності підприємств;

- запропоновано концепцію формування урбаністичного капіталу, що базується на функціонуванні інноваційних парків та охоплює принципи сталої урбанізації, цілі сталого розвитку й урбаністичні цінності, що сприятиме підвищенню інноваційної спроможності та дозволить досягати стратегічних цілей і забезпечити поживавлення інноваційної активності підприємств;

удосконалено:

- інструментарій оцінювання ефективності функціонування інноваційного парку, який, на відміну від існуючих, охоплює систематизовані критерії, показники і методики їхнього розрахунку, що створило методологічну основу для формування комплексної системи оцінювання рівня розвитку

інноваційного парку з урахуванням впливу на урбаністику та дало змогу забезпечити універсальність її застосування в межах різнорівневих інноваційних екосистем;

- формування архітекτονіки механізму зовнішнього середовища функціонування інноваційного парку як суб'єкта господарювання, яка, на відміну від існуючих, якісно доповнює його інноваційними компонентами кластерного розвитку і зонування інноваційних просторів, венчурного і грантового фінансування, інвестиційними платформами, що дало змогу поживавити інноваційні трансформації в урбаністиці та стимулювати розвиток інноваційних підприємств і стартапів;

- механізм проектування організаційної структури управління інноваційними парками, що базується на визначенні змістової наповненості, форми створення, функціональної призначеності та трирівневого структуруванні, який, на відміну від існуючих, побудований на засадах пріоритетності програмних орієнтирів інноваційного розвитку, що забезпечує ефективність їхнього функціонування як інституційних суб'єктів інноваційної екосистеми;

- інструментарій моделювання розвитку інноваційного підприємництва шляхом застосування адаптованих множинних регресійних моделей, які, на відміну від існуючих, враховують застосування багатовимірного аналізу головних компонент для агрегування фінансової, інфраструктурної, технологічної та екологічної перспектив функціонування інноваційних парків, що дало змогу обґрунтувати доцільність створення інноваційних парків;

- алгоритм селекції проектів інноваційних парків, який, на відміну від існуючих, передбачає інтеграцію цифрових фінансових технологій та інструментів у сфери фінансового, технологічного та організаційного забезпечення, що дало змогу сформувати пріоритетність проектів, які забезпечують фінансову перспективу інноваційних парків;

- підхід до моделювання резервів поживавлення інноваційної активності підприємств, що, на відміну від традиційних, охоплює джерела, сформовані з включенням лагових ефектів, згенерованих підвищенням інноваційної спроможності міста, що дало змогу обґрунтувати розвиток інноваційного підприємництва та перспективи прогнозування динаміки кількості інноваційно-активних підприємств, забезпеченої функціонуванням інноваційних парків;

набули подальшого розвитку:

- категорійно-понятійний апарат через введення та уточнення дефініцій:
1) «інноваційний парк» як інтеграційне утворення підприємницького типу, що формує інституційну платформу міжсуб'єктної співпраці для забезпечення модернізації інноваційної інфраструктури, комерціалізації результатів наукових

досліджень, цифровізації та екологічно-збалансованого розвитку, яка, поживляючи інноваційну активність підприємств, позитивно впливає на урбаністику; 2) «урбаністика» як систематичні просторово-часові процеси реалізації концепції сталого розвитку міст в економічній, екологічній та соціальній перспективах, які формують можливості для забезпечення зайнятості, цифровізації та інвестиційної привабливості на основі підвищення інноваційної спроможності в контексті їхньої трансформації у центри локальних інноваційних екосистем; 3) «урбаністичний капітал» як генерований функціонуванням інноваційних парків ресурс сталої урбанізації, який, формуючи інноваційну спроможність міста, сприяє функціонуванню інноваційних парків, що забезпечує усунення/скорочення «інноваційного розриву» в розвитку міст та поживлення інноваційної активності підприємств;

- наукові підходи до формування таксономії інноваційного простору з інноваційними парками як його базисним елементом, суб'єктами інноваційних паркових утворень, фінансовими інституціями, бізнес-сектором, яка, на відміну від традиційних, покращує систему горизонтально-вертикальних взаємозв'язків, враховує аспекти регіональної смарт-спеціалізації, що посилює їхній фінансово-промисловий феномен в урбаністиці;

- організаційна модель інноваційної екосистеми інноваційного парку в урбаністиці, яка, на відміну від існуючих, охоплює аспекти забезпечення операційної діяльності та інноваційного розвитку суб'єкта, низку нових форм організації інноваційного підприємництва, стартап бізнесу, що дозволило упорядкувати функціонування інноваційних парків;

- науково-методичні положення щодо формування портфеля послуг інноваційного парку як сукупності товарних позицій відповідно до інкубаційної, акселераційної, дифузійної, трансферної, кластеризаційної, коворкінгової, консалтингової функцій, який, на відміну від існуючих, систематизує методичні підходи до його структуризації, що дало змогу впорядкувати бізнес-портфель, який покращить можливості для залучення потенційних інвесторів, інноваторів та резидентів інноваційного парку;

- інтерактивні моделі інтеграції інноваційного парку в систему розумного міста, які, на відміну від традиційних, передбачають формування механізму розробки та впровадження розумних технологій за напрямками забезпечення сталого, стійкого, безпекового розвитку урбаністичного середовища, що дасть змогу посилити потенціал розумного зростання в урбаністиці;

- вектори імплементації логістичних центрів 5.0 у системі функціонального забезпечення діяльності інноваційних парків, які, на відміну від існуючих, базуються на застосуванні мультикритеріального підходу із

формалізованою методикою визначення вагових коефіцієнтів для розрахунку інтегрального індексу логістичної досяжності, що дозволяє забезпечити кількісну та порівняльну оцінку ефективності міст із урахуванням зонального розподілу відстаней та сприяє підвищенню ефективності функціонування інноваційних парків.

Викладені у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають загальнонаціональне значення, зважаючи на їх доведення до рівня конкретних методичних розробок та практичних рекомендацій, що підтверджує їх використання у роботі ТОВ «ПРОМПРИЛАД.ХОЛДІНГ» (довідка № 01/12д від 20.12.2024 р.), міського комунального підприємства «Вінницький фонд муніципальних інвестицій» в інноваційно-технологічному парку «Кристал» (довідка № 74/12 від 02.12.2024 р.), наукового парку НУ «Львівська політехніка» (довідка № 12-001/24 від 17.12.2024 р.), ТзОВ «Науковий парк «Прикарпатський університет» (довідка № 03/25 від 31.01.2025 р.), Державного підприємства обслуговування повітряного руху України (довідка № 1-14.11/4212/24 від 21.11.2024 р.), Тернопільської обласної військової адміністрації (довідка № 02-12626/11 від 03.12.2024 р.), Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної військової адміністрації (довідка № 06.01-14/4064 від 22.11.2024 р.), Тернопільської міської ради (довідка № 369/06 від 20.11.2024 р.), Івано-Франківської міської ради (довідка № 70/01-20/23в від 16.01.2025 р.), Тернопільського регіонального відділення Асоціації міст України (довідка № 06/25 від 15.01.2025 р.), ГО «Тернопільський ІТ-кластер» (довідка № 42/6 від 18.11.2024 р.), ГО «Вест Юкрейн Діджитал» (довідка № 1 від 10.01.2025 р.), а також у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету (довідка № 126-26/148 від 20.01.2025 р.), Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (довідка № 856/01-1 від 06.09.2024 р.).

***Повнота викладу результатів дослідження в наукових публікаціях,
зарахованих за темою докторської дисертації***

Наукові результати дисертаційної роботи опубліковано у 59 наукових працях (11 у співавторстві), з них: 35 наукових публікацій, які відображають основні наукові результати, в тому числі 8 статей у наукових періодичних виданнях, які індексуються у базах даних Scopus та Web of Science (в тому числі 3 статті у виданнях з квантилем Q₃), 26 статей у наукових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 24 наукових публікацій, що додатково відображають наукові результати дисертації, з них 2 матеріалів конференцій у виданнях, які індексуються у базі даних Scopus.

Загальний обсяг опублікованих праць становить 35,35 друк. арк., особисто автору належить 25,45 друк. арк., серед них: наукових праць, в яких висвітлені основні результати наукових досліджень за темою дисертації, – 17,5 друк. арк.; наукових праць, що додатково відображають наукові результати дисертації, – 7,95 друк. арк.

Ступінь використання матеріалів і висновків кандидатської дисертації

Результати досліджень, захищеної Крисоватим І. А. кандидатської дисертації «Податкове регулювання інноваційних процесів в Україні: стан та перспективи розвитку», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит, в його докторській дисертації не використовувалися.

Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації

Дисертаційна робота Крисоватого Ігоря Андрійовича «Інноваційні парки як фінансово-промисловий феномен урбаністики в Україні» відповідає принципам академічної доброчесності. У докторській дисертації та наукових працях, які відображають її результати, відсутній академічний плагіат, фабрикації та фальсифікації, що підтверджено відповідною довідкою. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають відповідні посилання на джерело.

Дискусійні питання та зауваження щодо положень докторської дисертації

Загалом позитивна оцінка дисертаційної роботи передбачає виділення окремих дискусійних моментів, які можуть бути поясненими або спростованими при захисті дисертації, зокрема:

1. Дискусійною можна вважати пропозицію автора щодо віднесення центрів підтримки інтелектуальної власності до блоку інноваційної інфраструктури інноваційного парку (с. 60). На нашу думку, такі центри, зважаючи на їхнє функціональне призначення, доцільно розглядати в межах блоку забезпечуючої інфраструктури.

2. Розглядаючи теоретико-прикладні аспекти урбаністики в парадигмі сталого розвитку (розділ 2, с 118–188), варто було б підсилити аналітичне аргументування ролі та переваг функціонування інноваційних парків. Це дозволило б обґрунтувати доцільність підвищення інноваційної компоненти в урбаністиці.

3. Підвищення впливу цифровізації на усіх рівнях трансформації сучасної екосистеми пояснює потребу приділення більшої уваги аспектам смарт-спеціалізації, зокрема в межах запропонованої таксономії інноваційного простору (рис. 4.1, с. 267), інтерактивної моделі інтеграції інноваційного парку в систему «розумного» міста (рис. 5.4, с. 390), що б дозволило досягати вимог Індустрії 5.0.

4. Перевагою пропозиції щодо розбудови логістичних центрів 5.0 у системі функціонального забезпечення діяльності інноваційних парків є її обґрунтування на застосуванні мультикритеріального підходу із формалізованою методикою визначення вагових коефіцієнтів для розрахунку інтегрального індексу логістичної досяжності (п. 5.3, с. 401–423). Однак, потребує більш чіткого тлумачення відмінностей логістичних центрів 5.0 від функціонуючих на даний час їхніх аналогів.

5. Автор, використовуючи математичний інструментарій, обґрунтовує пропозиції щодо розбудови логістичних центрів 5.0 у системі функціонального забезпечення діяльності інноваційних парків (с. 401–423). На нашу думку, доцільно було б більш детально розкрити, яким чином концепція логістичних центрів 5.0 може бути інтегрована у зазначену систему з урахуванням синергії цифрових технологій, принципів сталого розвитку та інтелектуальних ланцюгів постачання, а також проаналізувати потенційний вплив такої інтеграції на конкурентоспроможність міських агломерацій.

6. Заслужують на особливу увагу запропоновані автором Інтерактивна модель інтеграції інноваційного парку в систему «розумного» міста (рис. 5.4, с. 390) та модель визначення візії розбудови «розумного» міста (рис. 5.5, с. 392–393), які комплексно відображають взаємозв'язки між інноваційною інфраструктурою та міською екосистемою. Водночас, на нашу думку, доцільно було б інтегрувати у зазначені моделі концепцію ESG (Environmental, Social, Governance) як системоутворюючий елемент, що визначає стратегічні пріоритети сталого розвитку, соціальної відповідальності та ефективного управління. Це дозволило б підсилити аналітичну та прикладну цінність моделей, забезпечити їх відповідність глобальним трендам урбаністики та сприяти підвищенню інвестиційної привабливості інноваційних парків як фінансово-промислового феномену в умовах формування «розумних» міст.

Однак, висловлені зауваження не знижують високої якості та глибини дисертаційної роботи Крисоватого І. А., яка вирішує важливу наукову та прикладну проблематику функціонування інноваційних парків як фінансово-промислового феномену урбаністики в Україні.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Крисоватого Ігоря Андрійовича «Інноваційні парки як фінансово-промисловий феномен урбаністики в Україні» є самостійно виконаним і завершеним науковим дослідженням. Дисертаційна робота за своєю структурою, обсягом і оформленням відповідає вимогам МОН України до дисертацій, представлених на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. Отримані результати та висновки містять наукову новизну, мають теоретичну та практичну цінність, а також є достатньо обґрунтованими.

Результати дослідження повністю висвітлені в наукових публікаціях. Реферат достатньо повно відображає зміст дисертації.

Зміст реферату і дисертації відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Вище викладене дозволяє стверджувати, що за змістом, оформленням, актуальністю, глибиною вирішення наукових проблем, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертаційна робота на тему «Інноваційні парки як фінансово-промисловий феномен урбаністики в Україні» відповідає пп. 6, 7, 8, 9 вимог «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197), а її автор – Крисоватий Ігор Андрійович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

в.о. завідувача кафедри менеджменту

Київського національного економічного

університету імені Вадима Гетьмана

доктор економічних наук, професор

Михайло САГАЙДАК

